

หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาอาชีพ
หมวดศิลปะและหัตถกรรม

ช่างประดิษฐ์ตัวหนังสือ

DCID LIBRARY

0000007784

ล ๖๖๙.๗๒
ม:๑๖
ก ๕๔๖
ม. ๕

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

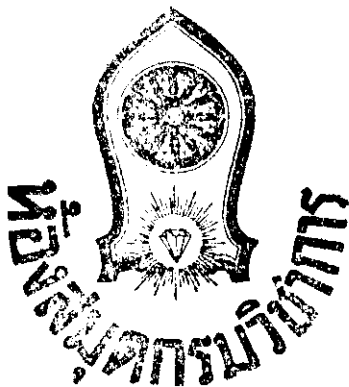

หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาอาชีพ หมวดศิลปะและหัตถกรรม

ช่างประดิษฐ์ตัวหนังสือ

(ศท.ท ๐๑๖)

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการและสำนักงานศึกษาธิการเขต ๕ และ ๖ ได้ร่วมกันจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม
วิชาอาชีพ หมวดศิลปะและหัตถกรรม ช่างประดิษฐ์ตัวหนังสือ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้น กระทรวง
ศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๖

(นายบรรจง ชูสกุลชาติ)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เลขที่	5305	๙. ๑
เลขที่	.....	.....
วันที่	2	๑๙. ๒๕

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาอาชีพ หมวดศิลปะและหัตถกรรม ช่างประดิษฐ์ตัวหนังสือ ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นนี้ กรมวิชาการและสำนักงานศึกษาธิการเขต ๕ และ ๖ ได้ร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบ
การเรียนการสอน สำหรับรายวิชา ศห.ท ๐๑๖ ตามหนังสือรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) ในหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น
โดยมอบหมายให้ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาวิชาเป็นผู้ร่างต้นฉบับ
และกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสื่อการเรียนวิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ขึ้น ทำหน้าที่ตรวจสอบพิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับและกรมวิชาการได้แต่งตั้งคณะ
ทำงานดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เพื่อให้หนังสือดังกล่าวมีประสิทธิภาพใช้
ประกอบการเรียนการสอนได้ผลดีตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

กรมวิชาการหวังว่า หนังสือนี้จะประโยชน์แก่ครู นักเรียน และผู้สนใจได้เป็นอย่างดีและขอ
ขอบคุณสำนักงานศึกษาธิการเขต ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการตรวจสอบสื่อการเรียน และคณะ
ทำงานที่มีส่วนช่วยให้หนังสือนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

(นายกมล สดประเสริฐ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมวิชาการ

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

ที่	๒๕ ต. ๑. ๒๕๔๔
เลขที่	๕ ๐๔๘๒๙ ก. ๕
เลขที่	๖๖๙.๗๒ ๒.๐๖
	๑ ๕๔๖ ๕

สารบัญ

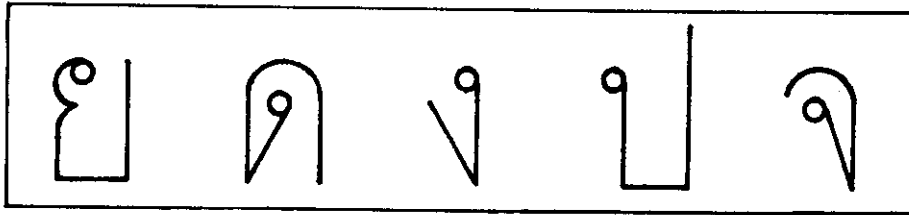
	หน้า
การแบ่งหมวดหมู่ตัวหนังสือ ตามช่องไฟ ขนาด	๑
การออกแบบตัวหนังสือให้มีลีลาต่างๆ กัน ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ	๒
การประดิษฐ์ลวดลายประกอบโครงสร้าง	๕
การเขียนย่อ - ขยาย เพื่อนำไปทำบล็อกร้อยได้อย่างถูกต้อง	๗
การแบ่งระยะช่องไฟและการวางตัวหนังสือ	๗
การฝึกหัดเขียนแบบตัวหนังสือ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	๘
การฝึกหัดออกแบบภาพหัวเรื่อง ตราขาย และเครื่องหมายการค้า	๑๓
การฝึกหัดออกแบบ เขียนแบบตัวหนังสือ	๑๕
การคำนวณค่าใช้จ่าย ต้นทุน กำไร ค่าแรง และราคาขาย	๑๗

การแบ่งหมวดหมู่ตัวหนังสือตามช่องไฟ ขนาด

๑. ลักษณะของตัวหนังสือ
๒. การแบ่งช่องไฟตัวหนังสือ
๓. ขนาดตัวหนังสือ

ลักษณะของตัวหนังสือ คือ ตัวหนังสือทุกตัวจะมีลักษณะที่คล้าย ๆ กัน หรือพวกเดียวกันอย่างเช่น

- เขียนหัวตัวหนังสือเหมือนกัน
- เขียนด้านบนตัวหนังสือแบบเดียวกัน
- เขียนด้านล่างตัวหนังสือแบบเดียวกัน

ดังตัวอย่างข้างบน จะเห็นว่าเขียนหัวกลมทุกตัว แต่ถ้าเขียนหัวตัวหนังสือเป็นลักษณะอื่นจะต้องใช้ให้เหมือนกัน

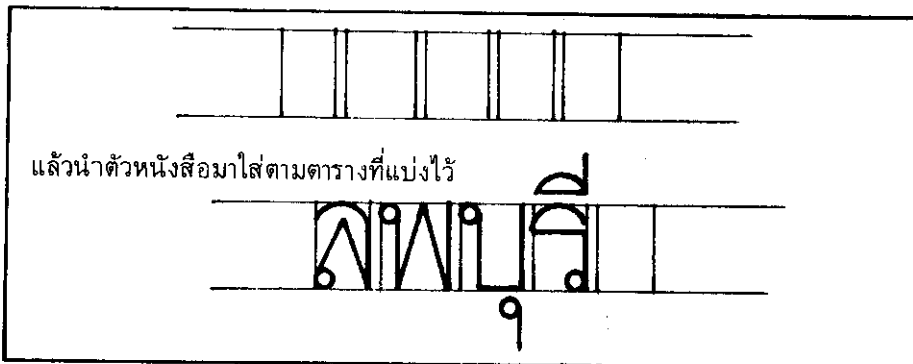
เขียนด้านบนตัวหนังสือเหมือนกัน จะเห็นว่า อย่างตัวหนังสือ ด จ จะมีด้านบนเป็นส่วนโค้งเหมือนกัน

เขียนด้านล่างตัวหนังสือเหมือนกัน จะเห็นว่า ย ป จะมีลักษณะตรงแขนเหมือนกัน

ลักษณะตัวหนังสือที่เหมือนกัน

การแบ่งช่องไฟตัวหนังสือ คือการจัดระยะตัวหนังสือแต่ละตัวให้มีความห่างเท่า ๆ กัน

การแบ่งช่องไฟ

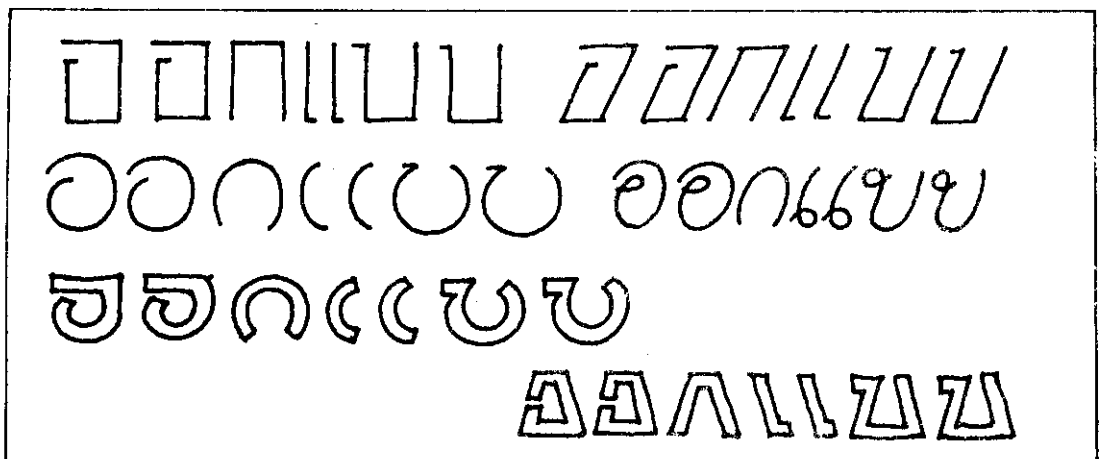
ขนาดตัวหนังสือ คือความกว้างความยาวของตัวหนังสือนั่นเอง จัดว่ามีความสำคัญมากในงานและการใช้ขนาดตัวหนังสือจะต้องอยู่ที่ความเหมาะสมกับงาน เช่น หัวเรื่องควรเขียนตัวใหญ่อย่างนี้เป็นต้น

การออกแบบตัวหนังสือให้มีลีลาต่างๆ กัน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- **หลักการออกแบบ** หลักการออกแบบตัวหนังสือนั้น ผู้เรียนจะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพราะตัวหนังสือมีความสำคัญต่องานทุกอย่าง ตัวหนังสือเป็นสื่อความหมายแสดงให้รู้ถึงคุณลักษณะของงาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและฝึกหัดทดลองเพื่อให้เกิดความชำนาญ จนสามารถคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีหลักอยู่ว่า แบบตัวหนังสือที่ดีนั้น จะต้องมีการสร้างแบบออกมาหลาย ๆ แบบ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ แล้วคัดเลือกแบบที่เห็นว่าดีที่สุดเพียงแบบเดียว ดังตัวอย่าง

- **ลักษณะ ลีลา** ในการออกแบบตัวหนังสือนั้น แบบตัวหนังสือที่ดีจะต้องมีลักษณะและลีลาที่เหมือนกันอย่างเดียวกัน ดังนั้น ผู้เรียนหรือผู้ออกแบบควรจะต้องคำนึงไว้เป็นหลัก ลีลาหรือลักษณะดังกล่าวนั้น ถ้าคิดเป็นรูปหรือลักษณะของเส้น คงจะหนีไม่พ้นลักษณะของเส้นต่าง ๆ เช่น ตรง นอน ทแยง โค้งหรือรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม ฯลฯ ซึ่งเป็นเรื่องราวทางเรขาคณิตแทบทั้งสิ้น ส่วนจะสร้างสรรค์ให้เกิดความพลิ้วแพลงอย่างไรก็ดัดแปลงแก้ไขเอาตามความพอใจ ดังตัวอย่าง

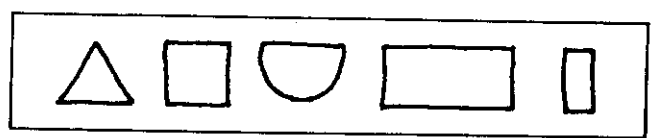

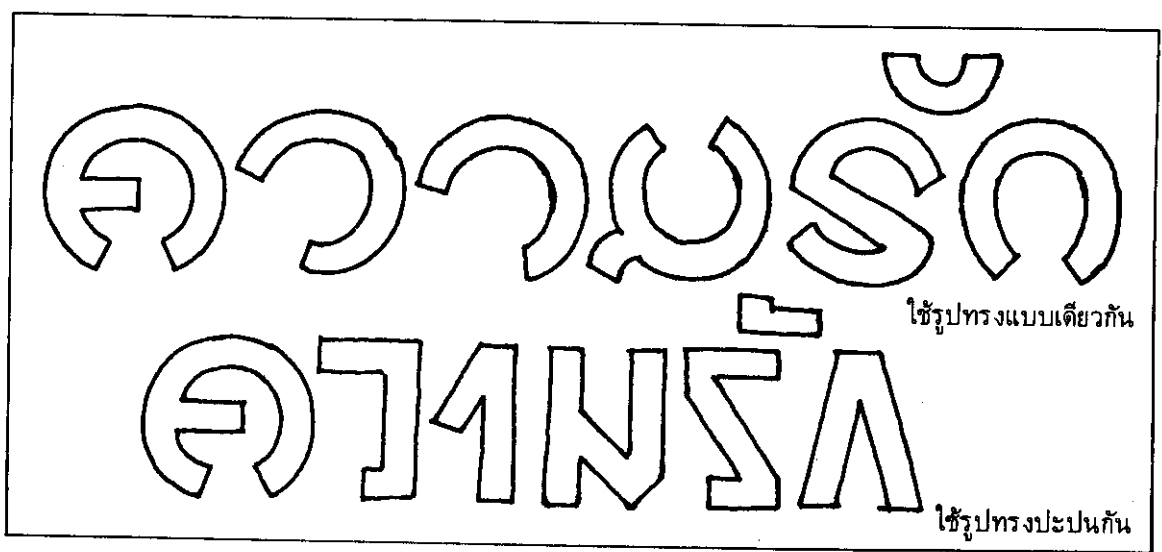
DESIGNE DISSING A D F N ๗ H Z

- วิธีการกำหนดแบบ การกำหนดแบบตัวหนังสือนั้น ผู้ที่จะออกแบบจะต้องรู้จักการคิดสร้างสรรค์ ว่าแบบตัวหนังสือที่จะเขียนนั้นจะมีรูปร่างอย่างไร ถ้าผู้เรียนหรือผู้ประกอบอาชีพไม่เคยมีพื้นฐานมาเลย ก็สามารถจะกำหนดแบบง่าย ๆ ได้โดยอาศัยรูปร่างพื้นฐาน จากรูปทรงเรขาคณิต เช่น

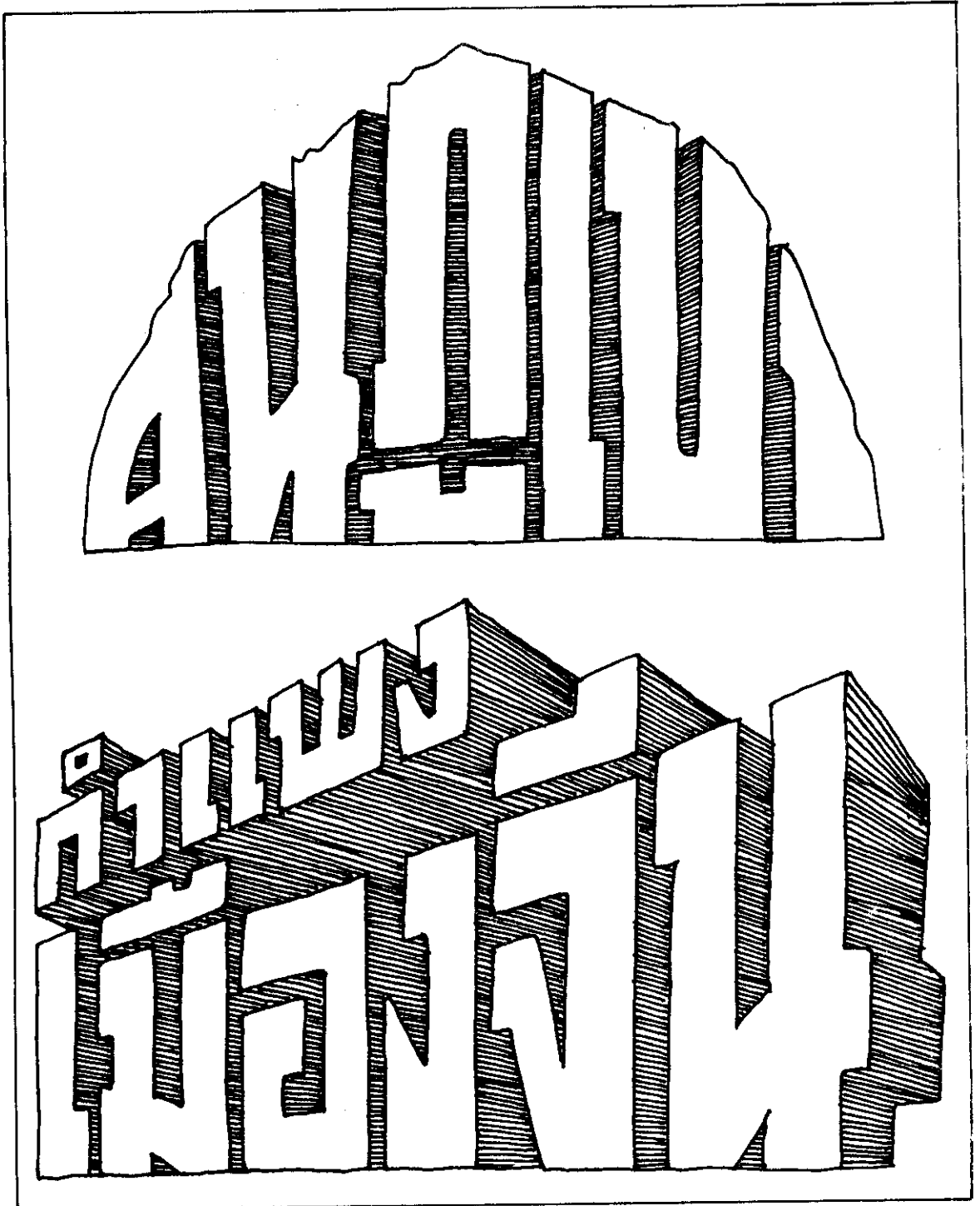
รูปทรงเรขาคณิต

โดยใช้วิธีร่างรูปทรงเหล่านี้คร่าว ๆ เสียก่อน แล้วร่างตัวหนังสือตามรูปทรงที่กำหนด แต่ไม่ควร ลืมว่า เมื่อใช้รูปทรงชนิดใดเป็นแม่แบบแล้วจะต้องใช้รูปทรงนั้นไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะเขียนตัวหนังสือ หมดข้อความ ห้ามนำรูปทรงชนิดอื่นเข้ามาปะปน เพราะจะทำให้เกิดความขัดแย้งกันได้ ดังตัวอย่าง

- การใช้แบบ การใช้แบบหมายถึงการกำหนดแบบของเค้าโครงหรือข้อความทั้งหมดของตัวหนังสือ ว่าควรจะมีรูปร่างอย่างไร ผู้เรียนหรือผู้ออกแบบจะต้องนึกถึงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสม

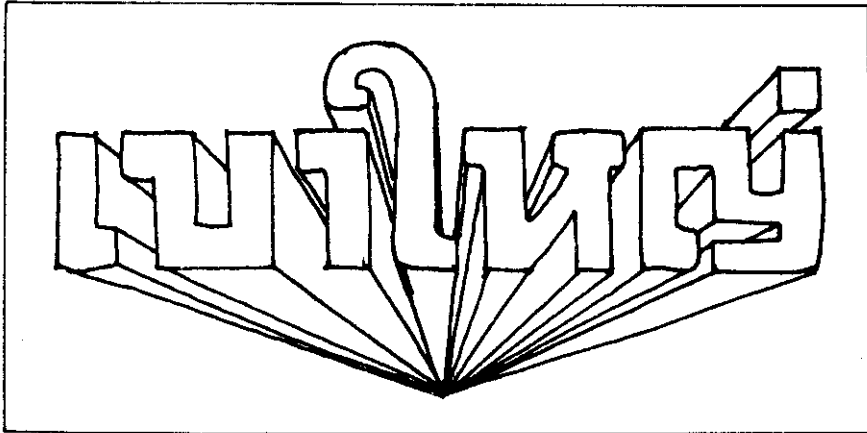
ที่สำคัญต้องพยายามแสดงความรู้สึกให้เข้ากับเหตุการณ์ ดังตัวอย่าง ถ้าเราจะออกแบบตัวหนังสือเกี่ยวกับเรื่องบรรเทิงเริงรมย์ ก็จำเป็นจะต้องแสดงแบบของตัวหนังสือให้รู้สึกคล้อยตามบรรยากาศดังกล่าว หรือถ้าเกี่ยวกับการออกแบบตัวหนังสือประเภทแสดงสิ่งยิ่งใหญ่ ก็ควรจะต้องแสดงความรู้สึกแห่งความยิ่งใหญ่เช่นกัน ดังตัวอย่าง

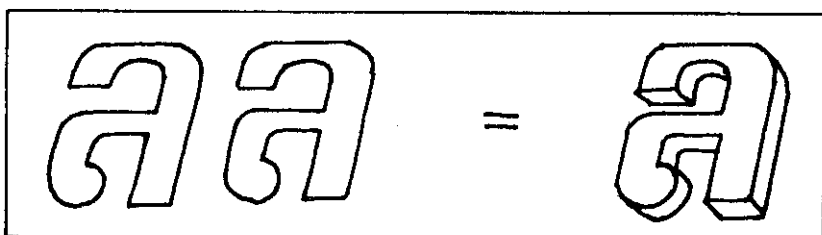
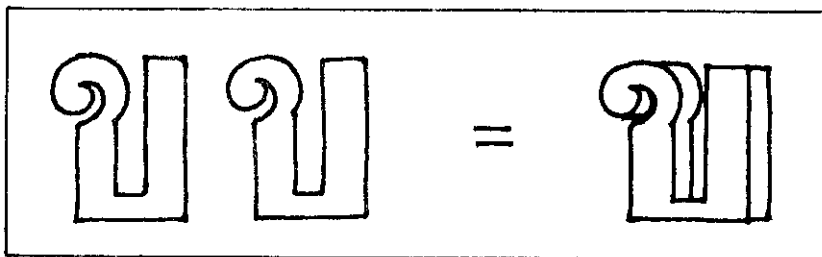
การประดิษฐ์ลวดลายประกอบโครงสร้าง

การประดิษฐ์ลวดลายประกอบโครงสร้าง ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

การเพิ่มความหนาแสงเงา คือ การเพิ่มตัวหนังสือให้มีน้ำหนักขึ้น จะใช้ตามความเหมาะสมของงาน เช่น “เขาใหญ่” ผู้เขียนก็ต้องใช้ความพยายามให้ผู้เห็นเขาลอยตามไปด้วย

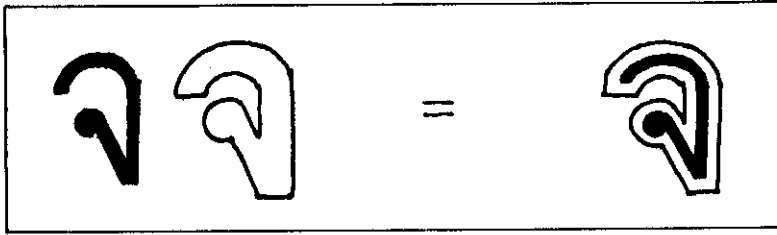

ลักษณะการซ้อนหรือทับกัน เป็นวิธีอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้มีความงามมากในงานศิลปะ แทนที่เราจะเขียนตัวหนังสือให้มีแสงเงาในตัว ถ้าเกิดผู้เขียนไม่เข้าใจ ก็ทำได้อีกแบบ คือ เขียนหนังสือออกเป็นสองชุด แล้วมาจัดวางให้เหลื่อมล้ำต่ำสูง แล้วแต่ความเหมาะสม ดังตัวอย่าง เช่น

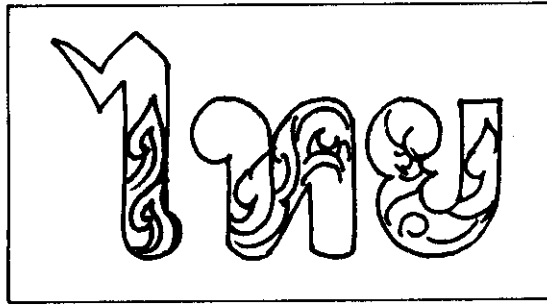

๖

ถ้าต้องการจะวางตัวหนังสือให้ตรงกัน จะต้องเขียนตัวหนังสือตัวเล็ก • ตัว ตัวใหญ่ • ตัว เวลา
วางตัวหนังสือจะเห็นดังตัวอย่าง

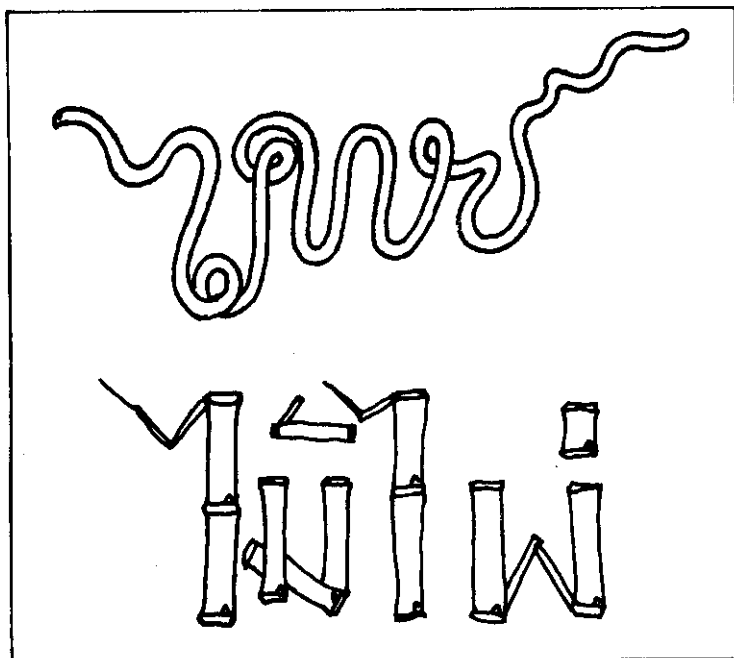

การใช้เส้นหรือลวดลาย จะช่วยให้ตัวหนังสือเกิดความงามและเกิดสื่อความหมายได้อย่างดีเหมาะ
ในการออกแบบโฆษณาต่าง ๆ

การใช้วัสดุประกอบ

การใช้วัสดุประกอบมาประดิษฐ์เป็นตัวหนังสือนี้ จะช่วยให้ดูแปลกหูแปลกตากับผู้พบเห็นและ
ยังลงทุนน้อยอีกด้วย เช่น เชือก ไม้ไผ่ เป็นต้น

การเขียนย่อ - ขยาย เพื่อนำไปทำบล็อกได้อย่างถูกต้อง

ในการเขียนแบบตัวหนังสือเพื่อที่จะนำไปทำบล็อกได้นั้น ผู้ออกแบบตัวหนังสือจะต้องเรียนรู้ถึงการถ่ายฟิล์ม เพื่อจะนำไปถ่ายอีกครั้งหนึ่งลงบนแผ่นสังกะสีสำหรับนำไปทำบล็อก การถ่ายฟิล์มนั้นช่างถ่ายจะต้องรู้จักวิธีย่อหรือขยาย การถ่ายย่อขยายมีคุณสมบัติดังนี้

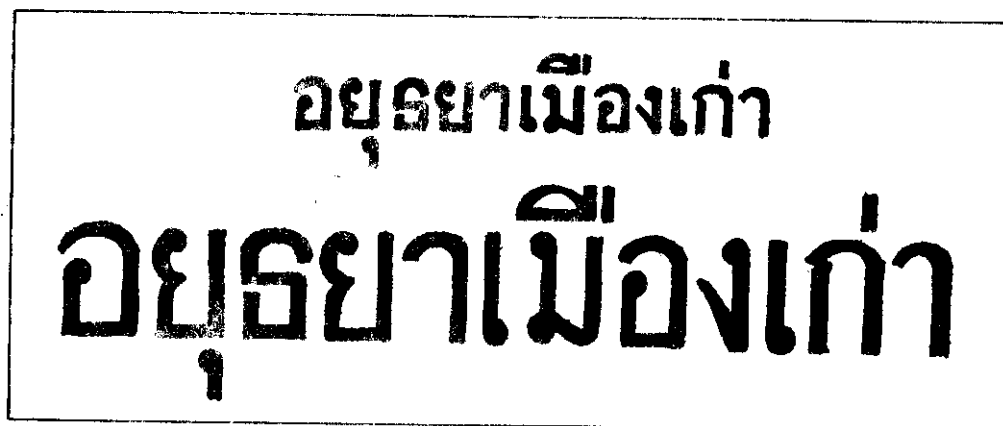
๑. ถ่ายย่อ หมายถึงตัวแบบที่เขียนมามีขนาดใหญ่เกินความจำเป็น หรือความต้องการตั้งนั้น จึงจำเป็นจะต้องถ่ายย่อตามส่วนที่กำหนด อัตราส่วนตายตัวมีดังนี้ $\frac{๑}{๒}$ $\frac{๑}{๓}$ $\frac{๑}{๔}$ $\frac{๑}{๖}$ ฯลฯ

๒. ถ่ายขยาย หมายถึงตัวแบบที่เขียนมามีขนาดเล็กเกินไป จำเป็นต้องขยายให้โตขึ้นจากแบบเสียก่อน ซึ่งมีส่วนดังนี้ คุณ ๒ ๔ ๘ ๑๖ ฯลฯ

ดังนั้น ในการถ่ายย่อหรือขยายจึงมีความสัมพันธ์กับการเขียน แบบย่อ - ขยาย อย่างมากเพราะถ้าผู้ออกแบบตัวหนังสือไม่มีความเข้าใจเรื่องนี้ เมื่อเขียนแบบเพื่อจะนำไปทำบล็อกก็จะเกิดความผิดพลาดได้ เช่น เมื่อย่อส่วนเส้นตัวหนังสืออาจขาดหายได้ หรือเมื่อขยาย ตัวหนังสืออาจบางเกินไป นี่เป็นข้อเสียหายทั้งสิ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาให้เกิดความเข้าใจเสียก่อน ก็จะสามารถชำนาญได้

การเขียนตัวหนังสือเพื่อย่อแบบ หมายถึงการเขียนตัวหนังสือเพื่อจะนำไปถ่ายทำบล็อก โดยเขียนตัวหนังสือให้ใหญ่เท่าความต้องการเป็น ๒ ๔ เท่าแล้วนำไปถ่ายย่อลงมาให้ได้ขนาดที่ต้องการเช่น $\frac{๑}{๒}$ $\frac{๑}{๓}$ ฯลฯ วิธีนี้จะได้เส้นที่คมชัดเจนนมาก

การเขียนตัวหนังสือเพื่อขยายแบบ หมายถึงการเขียนตัวหนังสือเล็กเท่าความต้องการแล้วนำไปถ่ายขยายให้ได้ขนาดที่ต้องการ แต่วิธีนี้ไม่ค่อยนิยม เพราะการถ่ายขยายจะทำให้เส้นแตกไม่คมชัดเจนนเท่าที่ควร การเขียนหรือออกแบบตัวหนังสือชนิดนี้ มีผลดีและนิยมมากเพราะ เมื่อนำไปถ่ายทำบล็อกแล้วจะเกิดความงามของเส้นคมกว่าแบบที่เขียนนั่นเอง

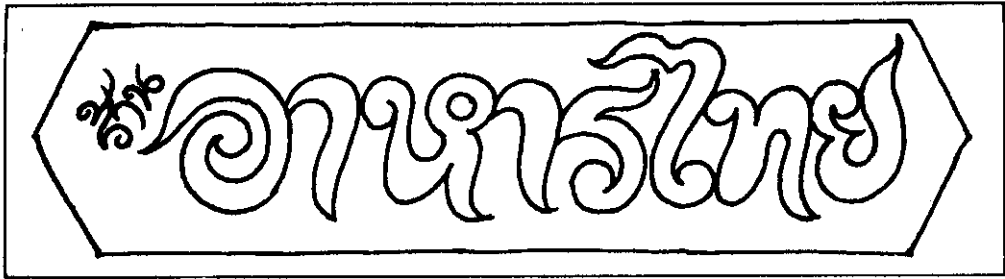
การแบ่งระยะช่องไฟและการวางตัวหนังสือ

- วิธีจัดระยะหรือช่องไฟ - มีเส้นนำ
- การวาง + การรวบตัวตรง

๘

- ช่องไฟ + การวางตัวเอน
- จัดส่วนตัวหนังสือ + ตัวแคบ + ตัวกว้าง + ตัวปกติ

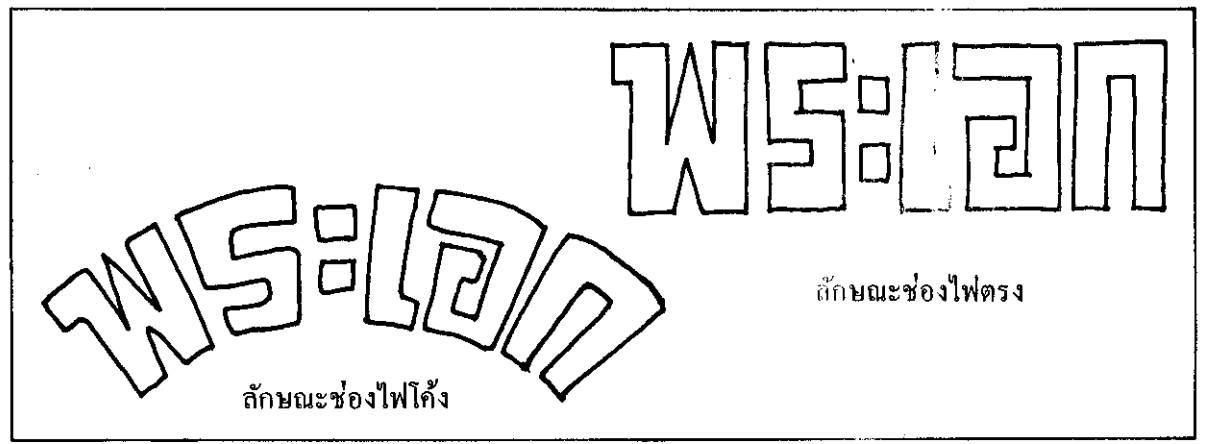
วิธีการจัดระยะ หมายถึง การวางตัวหนังสือวางบนกรอบที่กำหนดให้ มีบทบาทสำคัญมากในงานศิลปะ จะต้องจัดระยะตัวหนังสือว่า แต่ละวรรค ตอน ควรจะห่างกันเท่าใด หรือตัวหนังสือควรจะชิดกันเท่าใด ดังตัวอย่าง

การวาง หมายถึง การวางตัวหนังสือมาประกอบกับโครงสร้างต่าง ๆ หรือประกอบกับรูปภาพ เช่น ทำตราติดเสื้อ

ช่องไฟ ในวิชาศิลปะ หมายถึง ช่องว่างระหว่างตัวหนังสือกับตัวหนังสือ ในวิชาอาชีพการประดิษฐ์ตัวหนังสือ ผู้ฝึกจำเป็นต้องศึกษาช่องไฟว่าควรจัดในลักษณะไหน อย่างไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การฝึกหัดเขียนแบบตัวหนังสือ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

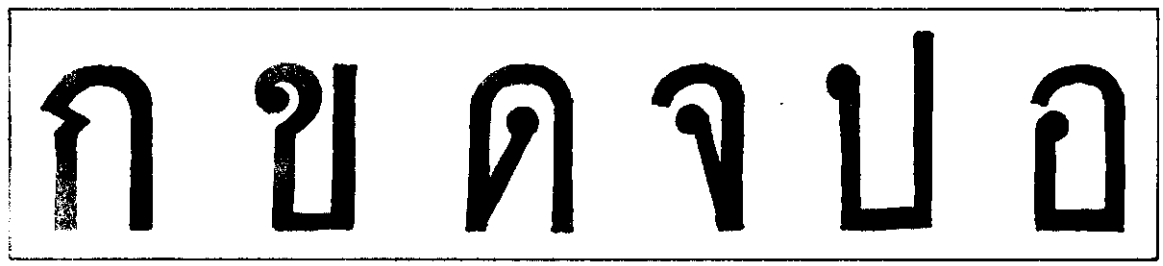
การเขียนแบบตัวหนังสือด้วยดินสอ

ก. ขั้นความรู้ เป็นการฝึกหัดขั้นต้นเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักการใช้วัสดุและเครื่องมือการเขียนแบบตัวหนังสือในระยะแรก อันเป็นการฝึกหัดมือเพื่อให้เกิดความชำนาญและรู้วิธีเขียนตัวหนังสือแต่ละตัวว่าจะมีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร

ข้อเสนอแนะ การฝึกด้วยดินสอควรเขียนร่างตัวหนังสือชนิดเบา ๆ ก่อนเมื่อเห็นว่าได้แบบที่ดีแล้วจึงค่อยลงเส้นหนักหรือปากกา

ข. ขั้นฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์การเขียนมี กระดาษ ดินสอ ยางลบ ไม้ฉาก

- ๑. ใช้ดินสอร่างรูปแบบตัวหนังสือลงบนกระดาษที่เตรียมไว้ชนิดเบา ๆ ก่อน
- ๒. การร่างแบบตัวหนังสือต้องร่างหลาย ๆ ชนิด สดแล้วแต่ที่จะคิดแบบอย่างได้
- ๓. จากแบบหลาย ๆ แบบให้นำมาเปรียบเทียบกันแล้วเลือกเพียงแบบเดียวที่เห็นว่าดีที่สุด
- ๔. จากแบบที่เห็นว่าดีที่สุดซึ่งร่างเอาไว้คร่าว ๆให้นำมาตกแต่งให้เกิดความงาม เช่น ลงเส้นหนัก โดยใช้ดินสอขีดเส้นด้วยฉาก หรือจะลงเงาให้มีน้ำหนักก็ได้

การเขียนตัวหนังสือด้วยปากกาคอร์แร็งค์ (ปากกาปากไก่)

ก. **ขั้นความรู้** เป็นวิธีการเขียนเมื่อผู้เขียนตัวหนังสือมีความชำนาญมากพอแล้วจึงควรฝึกหัดเขียนด้วยปากกาดังกล่าว เพราะว่าจะเกิดความชำนาญ และได้รับประสบการณ์จริง

ข้อเสนอแนะ ปากกาชนิดนี้มีข้อเสียคือ ผู้เขียนตัวหนังสือจะต้องคอยจุ่มหมึกเสมอ ๆ เพราะถ้าผลอหมึกจะแห้ง ทำให้การฝึกหัดเขียนตัวหนังสือไม่ค่อยสะดวก จึงไม่ค่อยนิยมในปัจจุบัน แต่ก็เป็นการฝึกหัดขั้นต้น

ข. **ขั้นฝึกปฏิบัติ** อุปกรณ์การเขียน มี กระดาษอาร์ตมัน, ปากกา, หมึกอินเดียอิง ดินสอชนิดอ่อน ไม้ฉาก

๑. ใช้ดินสอร่างรูปแบบตัวหนังสือลงบนกระดาษที่เตรียมไว้อย่างเบา ๆ ก่อน
๒. การร่างแบบต้องร่างหลาย ๆ แบบเพื่อสำหรับคัดเลือกแบบที่ดีเพียงแบบเดียว
๓. จากแบบที่คัดเลือกแล้ว ให้นำมาตกแต่งโดยลงหมึกด้วยการใช้ปากกาขีดเส้นด้วยฉาก

ก ข ค ง จ บ อ

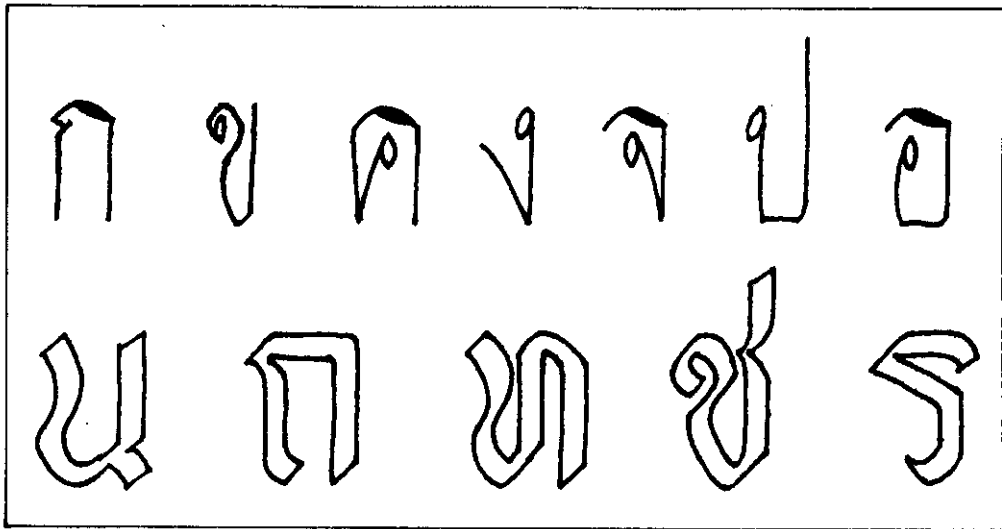
การเขียนตัวหนังสือด้วยปากกาเขียนแบบ

ก. **ขั้นความรู้** เป็นการเขียนเพื่อผู้ฝึกหัดมีความชำนาญอย่างมาก หรือผู้ที่สามารถประกอบอาชีพในวิชาชีพ ซึ่งฝึกการเขียนด้วยดินสอมาเพียงพอแล้ว

ข. **ขั้นฝึกปฏิบัติ** อุปกรณ์ มี กระดาษอาร์ตมัน ปากกา ไม้ฉาก พู่กัน สีขาว ดินสอ

๑. ใช้ดินสอร่างแบบตัวหนังสือชนิดเบา ๆ ลงบนกระดาษที่เตรียมไว้
๒. ใช้ปากกาเขียนทับด้วยฉากเพื่อให้เกิดความคม
๓. ตกแต่งด้วยสีขาวโดยลบส่วนที่ไม่ต้องการออกเพื่อให้เกิดความคมของตัวหนังสือ

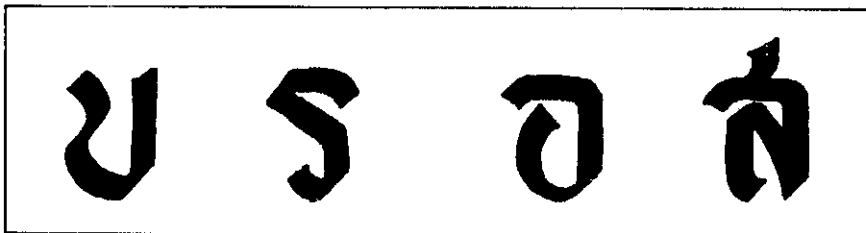

การเขียนตัวหนังสือด้วยปากกาเขียนตัวหนังสือ (SPEED BALL)

ก. **ขั้นความรู้** เป็นวิธีการเขียนตัวหนังสือที่ผู้ฝึกมีความชำนาญมาก ๆ และสามารถในการประดิษฐ์ตัวหนังสือหลาย ๆ แบบได้แล้ว จึงมีความจำเป็นจะต้องฝึกเขียนด้วยปากกาชนิดนี้ เพราะปากกาชนิดนี้เวลาเขียนจะให้ความรู้สึกต่อตัวหนังสือในด้านน้ำหนักแตกต่างกัน คือความหนา บาง เราเรียกว่าตัว “รีบีน” ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากในปัจจุบัน

ข. **ขั้นฝึกปฏิบัติ** อุปกรณ์มี กระดาษอาร์ตมัน ปากกา หมึกอินเดียอิง

๑. ควรจับปากกาให้เหมาะกับมือและความถนัด
๒. ให้ปากของปากกาทำมุม ๔๕ องศา กับแนวบรรทัด
๓. เวลาเขียนหรือลากปากกา ปากกาต้องมีความเที่ยงและมีความคม
๔. ต้องรู้ลักษณะความหนาและบางของตัวหนังสือ

การเขียนแบบตัวหนังสือด้วยฟู่กันแบน

ก. **ขั้นความรู้** เป็นการฝึกขั้นสุดท้ายของวิชาอาชีพการประดิษฐ์ตัวหนังสือเพราะในขั้นนี้จะต้องผ่านความชำนาญและประสบการณ์เกี่ยวกับตัวหนังสือมาอย่างมาก เพราะการเขียนชนิดนี้ต้องใช้เทคนิคจากข้อมือ และการสัมผัสของปลายฟู่กันอย่างแผ่วเบาและมีความเที่ยง เวลาที่จะลากเส้นในการเขียน

ข. ชั้นฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์ กระดาษ หมึกอินเดียอิง พู่กัน

ข้อเสนอแนะ คู่มือการฝึกปฏิบัติจาก “การเขียนแบบหนังสือด้วยปากกาสปีดบอลล์

ฝึกหัดย่อ - ขยาย และเขียนได้อย่างถูกต้อง

การเขียนตัวหนังสือชนิดตัวประกาศนียบัตร ชนิดย่อ - ขยาย

ก. ชั้นความรู้ วิธีการเขียนตัวหนังสือชนิดนี้ ปัจจุบันนับว่าเป็นที่นิยมในการเขียนเพื่อนำไปใช้ในการถ่ายทำบล็อกอย่างมาก

ข. ชั้นฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์ กระดาษอาร์ตมัน ปากกาเขียนแบบ

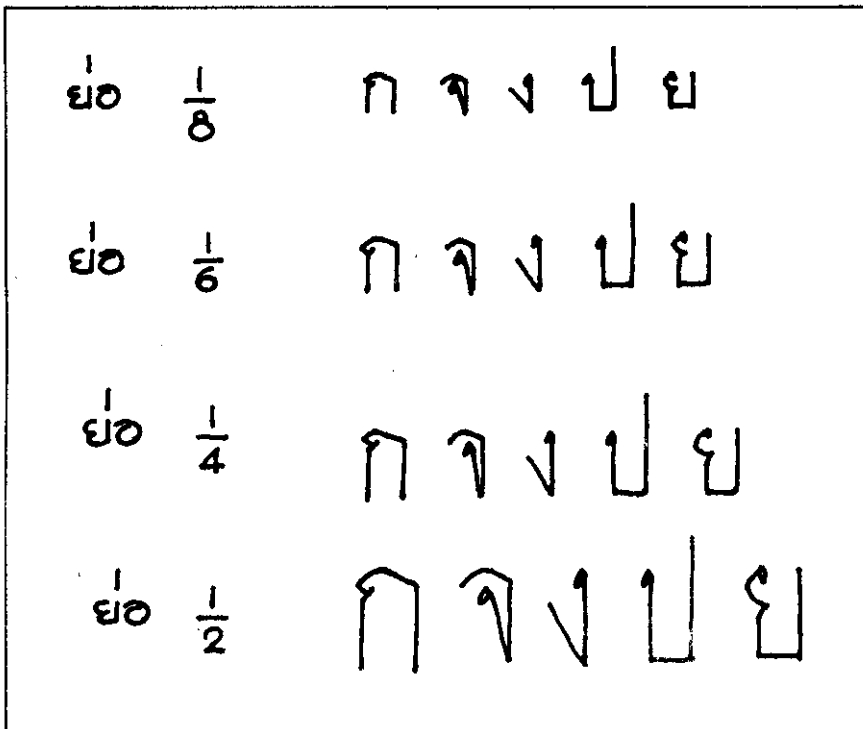
๑. กำหนดส่วนในการออกแบบ โดยจะต้องคำนึงว่าจะต้องเขียนให้ใหญ่กว่าตัวที่จะทำบล็อก

โดยคำนึงถึงอัตราส่วน ย่อ - ขยาย $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ ฯลฯ

๒. ใช้ดินสอร่างตัวแบบหนังสือเพียงเบา ๆ

๓. ใช้หมึกลงด้วยปากกาเขียนแบบ โดยอาศัยไม้ฉาก

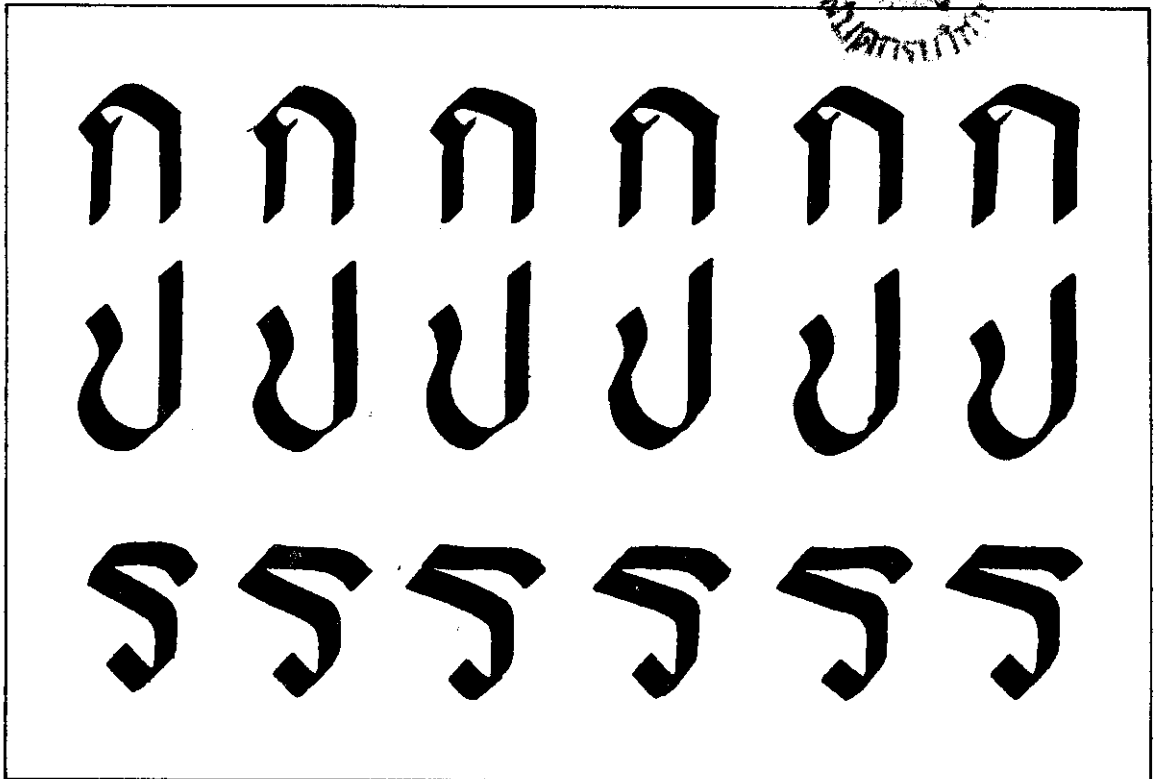
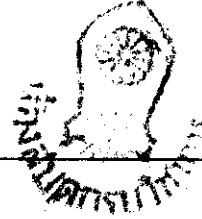
๔. นำไปถ่ายย่อ - ขยาย โดยลดอัตราส่วนดังกล่าวแล้ว

การเขียนหนังสือชนิดตัว “ริบบิ้น”

ก. ชั้นความรู้ การเขียนวิธีนี้เป็นวิธีเขียนสำหรับผู้ที่ชำนาญแล้ว โดยวิธีฟรีแฮนด์

ข. ชั้นฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์ กระดาษอาร์ตมัน ปากกาเขียนสปีดบอลล์ วิธีเขียนดูจาก การฝึกคัดเขียนแบบตัวหนังสือ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ แล้วนำไปถ่ายย่อ - ขยายในอัตราส่วน ดังกล่าวมาแล้ว

การฝึกคัดออกแบบภาพหัวเรื่อง ตราขาย และเครื่องหมายการค้า

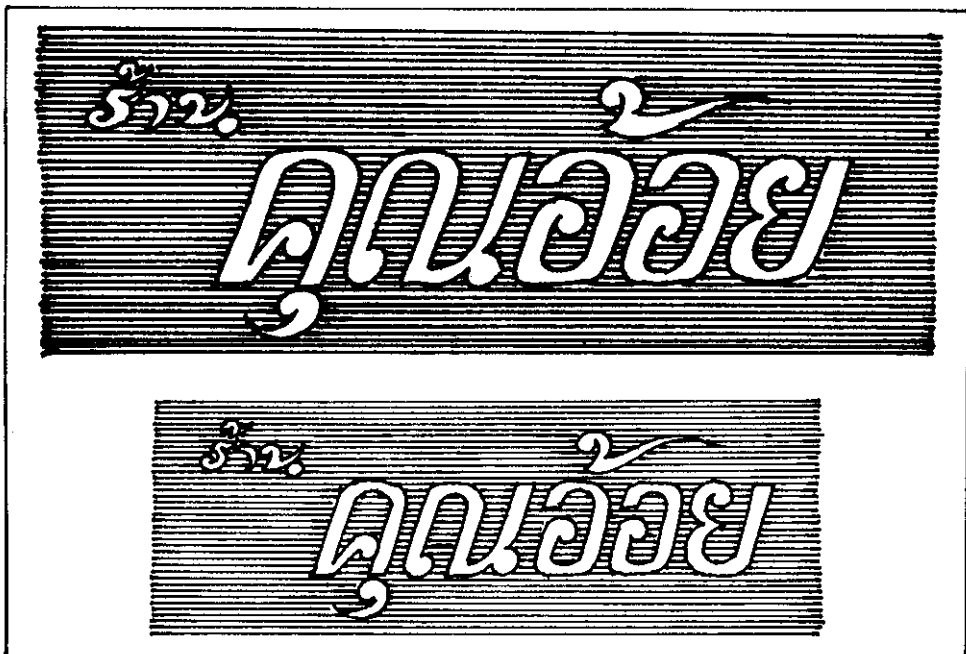
ฝึกการเขียนหนังสือเพื่อทำภาพหัวเรื่อง

- ก. ใช้ดินสอร่างตัวหนังสือ โดยออกแบบตัวหนังสือให้มีความเหมาะสมกับหัวเรื่อง (รายละเอียดภาคทฤษฎี)
- ข. ใช้ดินสอร่างภาพหัวเรื่อง ให้เกิดความเหมาะสมกับหัวเรื่องที่กำหนด
- ค. ลงหมึกหรือสีตามความเหมาะสม

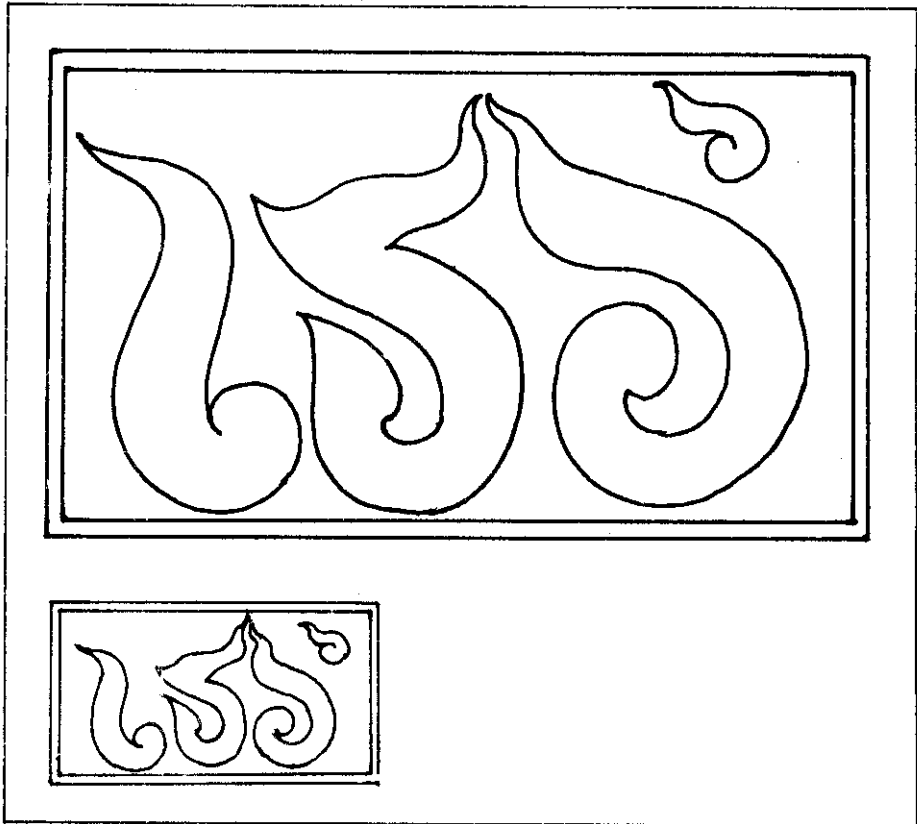
ฝึกการเขียนหนังสือเพื่อทำตรายาง

วิธีทำ ดูส่วนละเอียด การเขียนย่อ - ขยาย เพื่อนำไปทำบล็อกร

ฝึกการเขียนหนังสือเพื่อทำเครื่องหมายการค้า

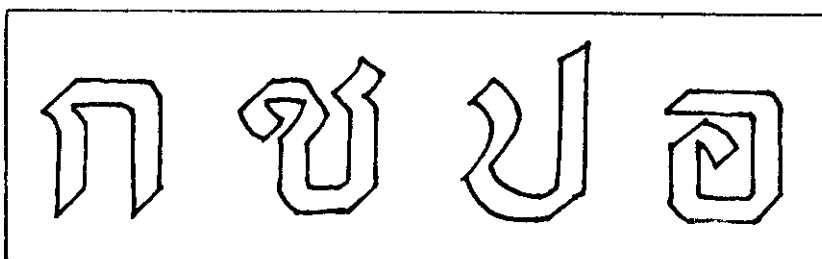
วิธีทำ ดูส่วนละเอียด การเขียนย่อ - ขยาย เพื่อนำไปทำบล็อกร

การฝึกหัดออกแบบ เขียนแบบตัวหนังสือ

การเขียนตัวหนังสือแบบ

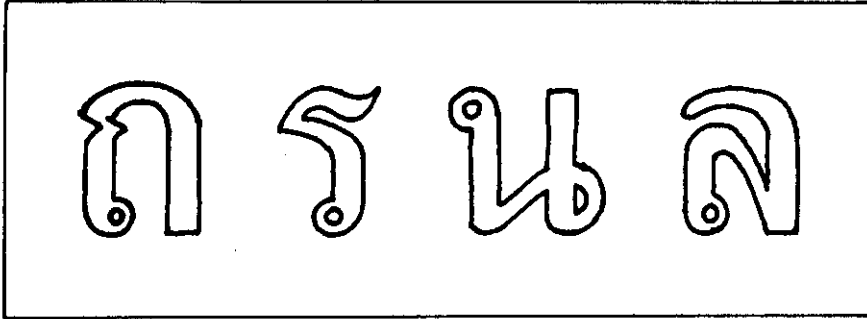
- ก. ชั้นความรู้ ตัวหนังสือแบบสมเด็จพระยานริศฯ เป็นตัวหนังสือซึ่งมีลักษณะรูปเหลี่ยมคล้ายตัวรีบิ้น
- ข. ชั้นฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์มี ดินสอ กระดาษ ยางลบ
๑. ในครั้งแรกต้องแบ่งบรรทัดเป็นช่องให้มีช่องไฟขนาดเท่า ๆ กัน
  ๒. ดูตัวอย่างการเขียน

ตัวหนังสือแบบสมเด็จพระยานริศฯ

การเขียนตัวหนังสือแบบตัวกลม

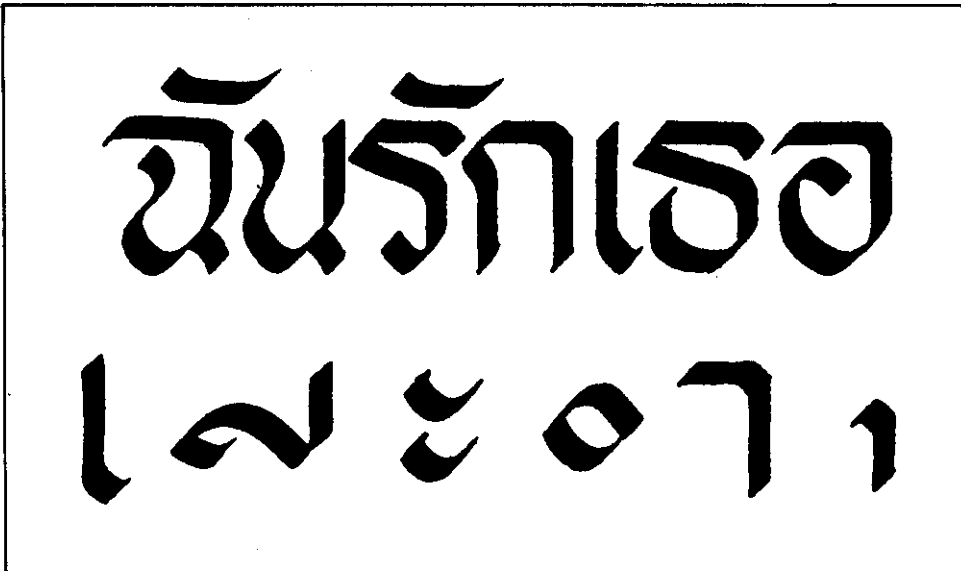
- ก. ชั้นความรู้ ตัวหนังสือชนิดนี้จะมีลักษณะประกอบด้วยเส้นโค้งทั้งสิ้น
 ข. ชั้นฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์มี ดินสอ กระดาษ ยางลบ ดูตัวอย่างการเขียน

ตัวหนังสือแบบตัวกลม

การเขียนตัวหนังสือแบบ "ริบบิ้น"

- ก. ชั้นความรู้ ตัวหนังสือชนิดนี้ เป็นตัวหนังสือแบบฟรีฟอร์ม แต่มีเกณฑ์มาตรฐานในการเขียน
 ข. ชั้นฝึกปฏิบัติ อุปกรณ์มี ปากกาสปีดบอลล์ หมึกอินเดียน้ำเงิน ดินสอ ยางลบ ไม้จิ้มจุกตัวอย่างการเขียน

ตัวหนังสือแบบริบบิ้น

การคำนวณค่าใช้จ่าย ต้นทุน กำไร ราคาค่าแรง และกำหนดราคาขาย

ผู้ที่ประกอบวิชาชีพ ในอาชีพช่างประดิษฐ์ตัวอักษรนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้จักวิธีคำนวณถึง ค่าใช้จ่าย ซึ่งถือเป็นราคาต้นทุน อันหมายถึงการคำนวณค่าวัสดุ ค่าแรงงาน ผลกำไรเป็นสัดส่วน เพื่อที่จะได้กำหนดเป็นราคาขายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีส่วนคล้ายกับผู้ประกอบการค้าทั่วไปได้เช่นกัน เช่น งานออกแบบตัวหนังสือขึ้นหนึ่ง เมื่อคิดค่าวัสดุ เวลา ฝีมือ ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนกำหนดราคาต้นทุน ส่วนผลกำไรเปรียบได้ค่าตอบแทนรายงาน ดังตัวอย่าง

ราคาขาย		ต้นทุน			
๑๐๐	ค่าแรง	วัสดุ	เวลา	กำไร	หรือมากกว่า
	๒๐	๒๐	๒๐	๔๐	

รายนามผู้จัดทำ

เขตการศึกษา ๕

นายรัตชัย	บุญยะบุรณ
ว่าที่ร.ต.สุภักดิ์	อนุกุล
ว่าที่ร.ต.ทองอยู่	แย้มคง
น.ส.มณฑา	กุลวานิช
นายเอนก	ศิลป์ไชย
นายอำพร	แสงอาทิตย์

เขตการศึกษา ๖

นายวีระ	นาคทอง
นายสันทัต	มณีศิริ
นายบุญรอด	ตั้งสกุลรัตน์
นายวันชัย	พิ้วพรพงษ์
นายอุดม	ทัศน
นางสาวสมณี	ทองวิทยา
นางราวะดี	ดีแก้ว
นายบัญชา	สกุลปราโมทย์
นายศักดิ์ชาย	พงษ์ญาติ
นางจุฑาทิพย์	สุริยาชัยวัฒน์
นางประทีน	สุนพงษ์ศรี
นายเพิ่มศักดิ์	บุญยมาลิก
นายนิธิ	แสนบุญเวช

รายนามคณะกรรมการตรวจสอบการเรียนวิชาอาชีพ หมวดศิลปะและหัตถกรรม

๑. นายเจนจิตต์	กฤษทลบุตร	ประธาน
๒. นายบัณฑิต	พลาวงค์	กรรมการ
๓. นายสนิท	บุบปฤกษ์	กรรมการ
๔. นายเบญจะ	สยงกูร	กรรมการ
๕. นายสุจรีต	หิรัญกุล	กรรมการ
๖. นายสำเร็จ	พันธ์สนิท	กรรมการ
๗. นายอุทัย	โพธิ์ศรีทอง	กรรมการ
๘. นายมนัส	ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายสุธรรม	ศิรินทร์วรเวทย์	กรรมการ
๑๐. นายสมทรง	เวียงอำพล	กรรมการ
๑๑. นางพิศวง	ไพฑูรย์	กรรมการ
๑๒. นายอุดม	น้อยชิต	กรรมการ
๑๓. นายมานะ	แก้วดี	กรรมการ
๑๔. นายบุญเลิศ	บุตรขาว	กรรมการ
๑๕. นายสุวัฒน์	เกษรกุล	กรรมการและเลขานุการ

รายนามคณะทำงานปรับปรุงสื่อการเรียนวิชาอาชีพ

๑. นางกาญจนา	ธัญญาโชโต	
๒. นางอารีรัตน์	วัฒนสิน	
๓. นายกนก	บุญโพธิ์แก้ว	
๔. ว่าที่ ร.ต. ผ่อง	เทพช่วย	
๕. นางสาวสมร	ยุวนิมิ	
๖. นางสุภาภรณ์	คำรัตน์	
๗. นายณรงค์	แก้วสว่าง	
๘. นายเอนก	รัตน์ปิยะภรณ์	
๙. ว่าที่ ร.ต. สันหัต	สัตยายุทธ์	เลขานุการ

